

ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่น

1. ชื่อพันธุ์/ชื่อสามัญ อะโวคาโด (AVOCADO) พันธุ์ลูล่า, พันธุ์บัคคาเนีย, พันธุ์ปีเตอร์สัน, พันธุ์ฟิงเคอตัน, พันธุ์รูเอิร์ล, พันธุ์แฮส, พันธุ์ปากช่อง 2-8 และพันธุ์พื้นเมือง
2. ชื่อวิทยาศาสตร์ Persea Americana
3. ชื่อเรียกในท้องถิ่น ลูกเนย
4. ชนิดพืช พืชยืนต้น ขนาดปานกลาง
5. ลักษณะประจำพันธุ์/ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ (ต้น/ใบ/ดอก/ผล)
 - ต้น - มีความสูงประมาณ 20 เมตร เปลือกของต้นสีน้ำตาลอ่อน ผิวขรุขระ
 - ใบ - ใหญ่ยาวรี จับดูสามมือ ใบมีเส้นลายลึกชัดเจนสีเขียวสด
 - ดอก - สีเขียวอมเหลือง มีขนาดเล็ก ออกเป็นช่อ ๆ ที่ปลายกิ่ง
 - ผล - แล้วแต่สายพันธุ์มีตั้งแต่ผลกลมจนถึงผลกลมรี เปลือกผลมีทั้งหนาและบาง เนื้ออะโวคาโดจะมีสีเหลืองอ่อนจนถึงเหลืองเข้ม รสชาติมันเนื้อละเอียดไม่มีกลิ่น
6. ถิ่นกำเนิด ประเทศเม็กซิโก
7. แหล่งพันธุ์ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง, ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง), เอกชนทั่วไป
8. การปลูก/ดูแลรักษา อะโวคาโดชอบดินร่วนซุยชอบแสงแดด ดินชุ่มชื้นไม่แฉะระบายน้ำดีปลูกได้ 2 วิธี คือ
 1. ใช้เมล็ดปลูก โดยนำเมล็ดมาปลูกลงหลุมเลย หรือนำมาแช่น้ำให้รากและต้นอ่อนงอกก่อนก็ได้
 2. การปลูกโดยการเปลี่ยนยอด โดยจะนำยอดพันธุ์ดีมาเสียบกับต้นสต็อก ซึ่งจะให้ผลผลิตเร็วกว่าวิธีปลูกด้วยเมล็ด (ใช้เมล็ดปลูกให้ผลผลิตในปี 6-7 ปี, เปลี่ยนยอดปลูกให้ผลผลิตใน 2-3 ปี)
9. การจดทะเบียนเป็นสินค้า GI (สินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแหล่งภูมิศาสตร์) : -
10. การใช้ประโยชน์ : กินเป็นผลไม้สด หรือ กินกับไอศกรีม น้ำตาล นมข้นหวาน สลัด เค้ก และนำไปแปรรูปเป็นไอศกรีม, เครื่องสำอาง, สบู่, แชมพู, ครีมนวดผม เป็นต้น
11. เอกสารอ้างอิง : วิกิพีเดีย, Thai-thaifood.com
12. ภาพประกอบ

สายพันธุ์อะโวคาโด

อะโวคาโดพันธุ์ลูซ่า

อะโวคาโดพันธุ์แฮส

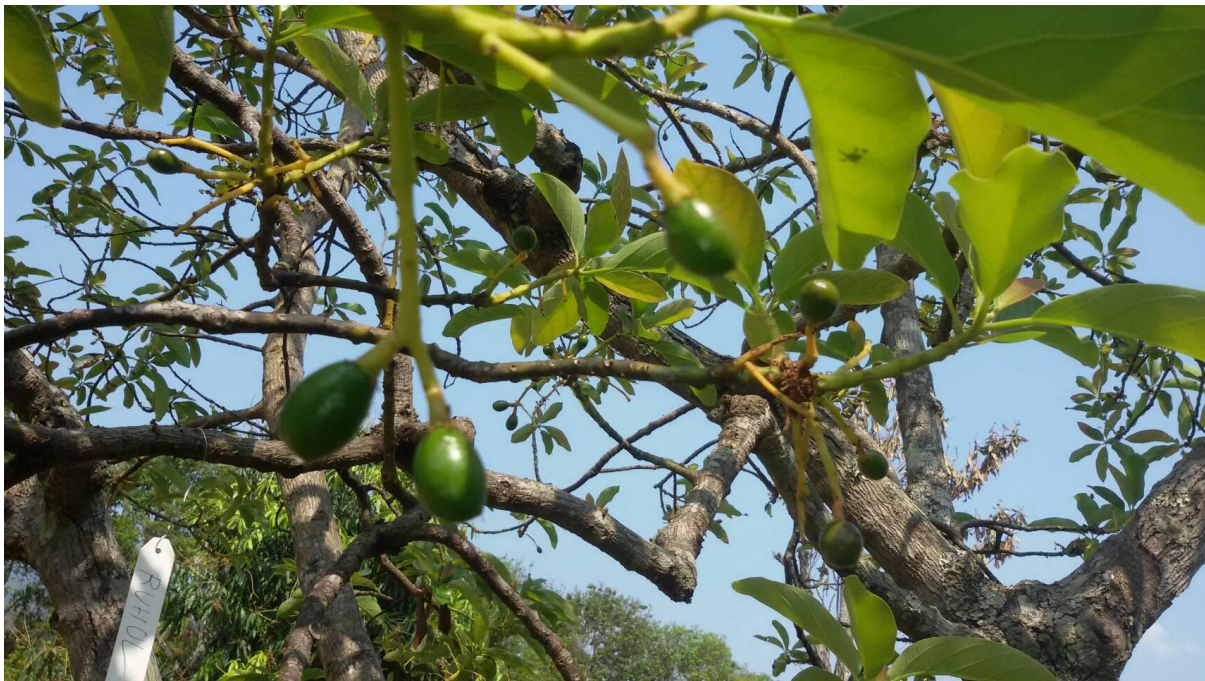
อะโวคาโดพันธุ์บัคคาเนีย

อะโวคาโดพันธุ์ฟิงเคอตัน

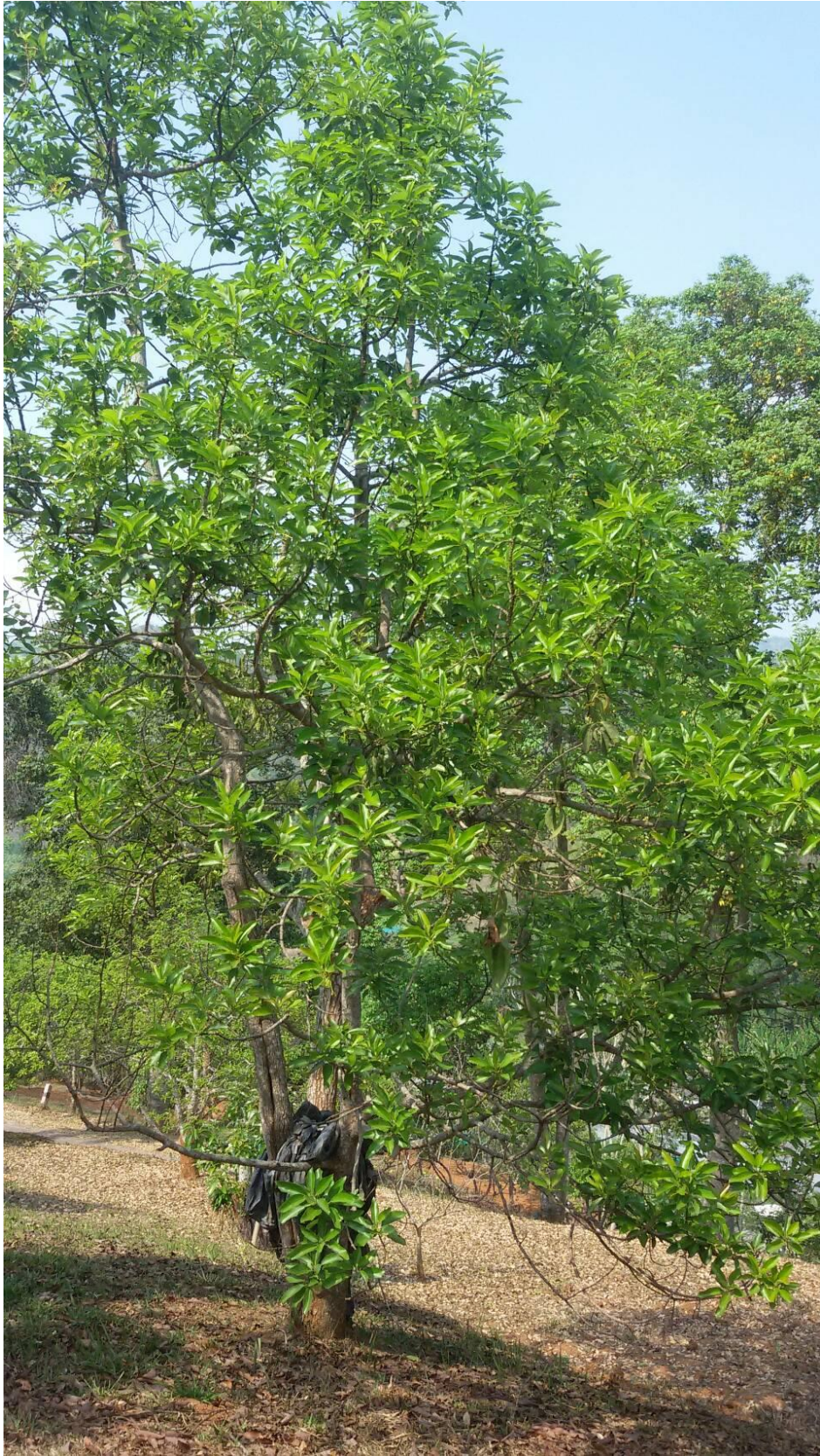
อะโวคาโดพันธุ์ปีเตอร์สัน

อะโวคาโดพันธุ์รูเอิร์ล

อะโวคาโดพันธุ์ปากช่อง 2-8

อะโวคาโดพันธุ์พื้นเมือง

1. ชื่อพืช/ชื่อสามัญ อะโวคาโด/Avocado
2. ชื่อวิทยาศาสตร์ *Persae Americana Mill.*
3. ชื่อเรียกในท้องถิ่น อะโวคาโด
4. ชนิดพืช ไม้ผล
5. ลักษณะประจำพันธุ์ /ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ (ต้น/ใบ/ดอก/ผล)

ต้น เป็นไม้ผลยืนต้นที่มีสีเขียวตลอดทั้งปี บางพันธุ์จะมีอาการทิ้งใบบ้างใน ระยะเวลาอันสั้นก่อนออกดอก และระหว่างออกดอก ต้นโตเต็มที่สูงถึง 6-18 เมตร แล้วแต่พันธุ์ กิ่งเบาและเปราะ รูปร่างของต้นมีความแตกต่างกันมาก ตั้งแต่ต้นตั้งตรง และลำต้นอวบใหญ่ จนถึงต้นเป็นพุ่มเตี้ย ทรงพุ่มเตี้ย แน่นทึบ ลำต้นเล็ก มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5-8 เมตร เปลือกของลำต้นมีทั้งผิวขรุขระ และผิวเรียบ สีน้ำตาลอ่อน มีร่องตามยาวของกิ่ง

ใบ เป็นใบแบบเดี่ยวจะเรียงสลับกันบนกิ่ง ก้านใบสั้น รูปใบยาว ปลายใบ เรียวแหลมถึงแหลมป้าน สีเขียวสดใส ด้านบนใบสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านล่างสีจางกว่า ใบมีความยาวประมาณ 8-28 เซนติเมตร กว้าง 5-12 เซนติเมตร ใบจะเรียงอยู่หนาแน่นที่ส่วนปลายของกิ่งผอม สายพันธุ์อะโวคาโดในกลุ่มเวสต์อินเดียนใบไม่มีกลิ่น ต่างจากกลุ่มเม็กซิกัน ซึ่งเมื่อขยี้หรืออบใบจะมีกลิ่นหอม

ดอก ดอกจะออกเป็นกลุ่ม ตรงปลายกิ่งของช่อดอกเป็นแบบเพนนิเคิล (Panicle) มีดอกเป็นจำนวนมาก ตรงปลายกิ่งอ่อน ดอกมีขนาดเล็กมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เซนติเมตร สีเขียวค่อนข้างเหลือง ก้านช่อดอกดอกสั้น เป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีดอก ย่อยจำนวนมากต่อช่อ ประมาณ 200-300 ดอก แต่มีการผสมติดน้อยมาก แต่ละช่อ ติดผลเพียง 1-3 ผลเนื่องจากเกสรเพศผู้และเพศเมียแก่ไม่พร้อมกัน (Dichogamy) จึงแบ่ง อะโวคาโดออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะการบานของดอก คือ ประเภท ก. (A type) เกสรเพศเมียพร้อมรับละอองเรณูในตอนเช้า แต่เกสรเพศผู้พร้อมถ่ายละอองเรณูในตอนบ่าย ได้แก่ พันธุ์แฮลล์ และปีเตอร์สัน และประเภท ข. (B type) เกสรเพศเมีย พร้อมรับละอองเรณูในตอนบ่าย แต่เกสรเพศผู้พร้อมถ่ายละอองเรณูในตอนเช้า ได้แก่ พันธุ์บูท 7 บูท 8 และสายต้นหมู่เซอ 30 และ 214 ดังนั้น การผสมเกสรข้ามต้น จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ควรปลูกสลับต้นอะโวคาโดที่อยู่ในประเภท ก. และ ประเภท ข. จะช่วยการติดผลให้ดีขึ้น และอะโวคาโดจะติดผลได้ดีขึ้นถ้าอุณหภูมิต่ำ เนื่องจากอุณหภูมิต่ำจะช่วยทำให้ระยะเวลาที่เกสรตัวเมียพร้อมที่จะผสมยี่ดอกออกไป ในประเทศไทย อะโวคาโดทางช่อดอกตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ ดอก จะบานในเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ที่ทางช่อดอกเร็วปานกลาง จะมีดอก บานปลายเดือนธันวาคมถึงมกราคม และพันธุ์ที่ทางดอกช้าจะบานในช่วงมกราคมถึง ปลายกุมภาพันธ์ เช่น พันธุ์บูท

ผล เป็นผลเดี่ยวมีรูปผลต่างๆ กัน เช่น รูปร่างแบบผลฝรั่ง ผลรูปไข่ หรือทรง กลม มีทั้งสีเขียวและม่วง บางพันธุ์ก็มีการเปลี่ยนสีเมื่อสุก โดยเปลี่ยนเป็นสีม่วงเข้ม ผิวอาจเรียบหรือขรุขระ มีทั้งเปลือกหนาและเปลือกบาง เนื้อมีสีเหลืองอ่อนจนถึง เหลืองเข้ม

6. ถิ่นกำเนิด มีถิ่นกำเนิดในอเมริกากลาง ประเทศเม็กซิโก กัวเตมาลา และหมู่เกาะ เวสอินดีส การแพร่กระจายในต้นศตวรรษที่ 16 โดยชาวสเปนนำปลูกที่เปรู ต่อมาในศตวรรษที่ 18 ได้แพร่เข้าสู่ฮาวาย ฟลอริดา และแคลิฟอร์เนีย สำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้มีการนำอะโวคาโดมาปลูกที่ฟิลิปปินส์เมื่อ 200 กว่าปีที่แล้ว สำหรับประเทศไทยได้มีการนำอะโวคาโดมาปลูกไม่ต่ำกว่า 100 ปี โดยมีชนนารีชาวสหรัฐอเมริกา นำมาปลูกในประเทศไทยครั้งแรกที่จังหวัดน่าน

7. แหล่งพันธุ์ อะโวคาโดสายพันธุ์ที่ได้รับสายพันธุ์มาจากมูลนิธิโครงการหลวง อะโวคาโดสายพันธุ์พื้นเมืองได้จากการรวบรวมพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดตาก

8. การปลูก/ดูแลรักษา การปลูกอะโวคาโด ควรเลือกพันธุ์ที่ผลผลิตมีคุณภาพดี ตรงความต้องการของตลาด และพื้นที่เดียวกันควรปลูกมากกว่า 2 พันธุ์ ให้มีการบานของดอกต่างประเภทกัน เพื่อช่วยให้ผลติดดีขึ้น

ระยะปลูก: ระยะปลูกที่เหมาะสมขึ้นกับพันธุ์และความอุดมสมบูรณ์ของดินแต่โดยทั่วไปใช้ระยะ 8X8 เมตร โดยปลูกสลับระหว่างพันธุ์ที่มีดอกประเภท ก.และประเภท ข.การเตรียมแปลงปลูก ควรเตรียมล่วงหน้าก่อนปลูกประมาณ 1 ปี ทำการไถพรวนแปลงที่จะใช้ปลูก ปักไม้ตามระยะปลูกที่ต้องการ ปลูกไม้บังลมรอบสวน หรือแต่ละแนวในแปลงย่อย แล้วเตรียมหลุมปลูก 50x50x50 เซนติเมตร ผสมปุ๋ยคอก 5-10 กิโลกรัม คลุกเคล้ากับดินที่ขุดขึ้นมาแล้วใส่ลงไปหลุมวิธีปลูก นิยมปลูก 2 วิธี คือ (1) การปลูกโดยใช้ต้นกล้าพันธุ์ดี ที่ทำการเปลี่ยนยอดในโรงเรือนเรียบร้อยแล้ว วิธีการนี้มีต้นทุนที่สูง นิยมใช้ในการปลูกเชิงพาณิชย์ เนื่องจากจะได้ต้นที่มีความสม่ำเสมอ แข็งแรง โดยใช้ต้นพันธุ์อะโวคาโดที่มีอายุประมาณ 8-12 เดือน สูงอย่างน้อย 60 เซนติเมตร ลงหลุมปลูก ให้ระดับดินของปากถุงเดิมสูงกว่าระดับดินของปากหลุมเล็กน้อย กลบดินให้เต็มปากหลุม กดให้แน่นพอสมควร และให้พูนดินบริเวณโคนต้นให้สูงขึ้นเล็กน้อย เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำขัง นำไม้หลักมาปักแนวเฉียงเพื่อยึดลำต้นไม่ให้โค่นล้ม และมัดเชือกฟางเป็นรูปเลข 8 เพื่อไม่ให้ต้นพันธุ์เสียดสีกับไม้ปักจนมีรอยถลอกได้แล้ว รดน้ำทันที (2) การปลูกโดยใช้เมล็ดปลูกเป็นต้นต่อในแปลง แล้วเปลี่ยนยอดพันธุ์ดีเมื่ออายุ 2 ปี ในช่วงปลายฤดูฝน เมื่อลำต้นมีความสูงประมาณ 1 เมตร ลำต้นมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร หลังจัดทรงพุ่มแล้ว วิธีการนี้มีต้นทุนการผลิตต่ำ แต่มีโอกาสถูกเชื้อราเข้าทำลายบริเวณรอยแผลในภายหลังได้ง่าย การดูแลค่อนข้างยุ่งยาก ในปีแรกควรมีการคลุมโคนต้นด้วยฟางข้าวหรือเศษหญ้าแห้งในฤดูแล้ง เพื่อรักษาความชื้น และให้น้ำสม่ำเสมอ ระวังอย่าให้น้ำแฉะ.**การจัดทรงพุ่ม:** จัดทรงพุ่มในช่วงปีที่ 2 ก่อนให้ผลผลิต โดยจัดทรงพุ่มแบบเปิดกลาง มีกิ่งหลัก 3-4 กิ่ง ตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งที่เป็นโรค และกิ่งที่มีกาฝาก แล้วทาแผลด้วยปูนแดงทันที

การใส่ปุ๋ย: ก่อนให้ผลผลิต อายุ 1-2 ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 ปริมาณ 200 กรัมต่อต้น แบ่งใส่ 2 ครั้งต่อปี คือต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝนส่วนระยะให้ผลผลิตช่วงต้นฤดูฝน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1-1.5 กิโลกรัมต่อต้น ปลายฤดูฝน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8 -24-24 อัตรา 1-1.5 กิโลกรัมต่อต้น ใส่ปุ๋ยโดยวิธีหว่านหรือใส่ในหลุมที่ขุดรอบทรงพุ่มการกำจัดวัชพืช ในช่วงที่ต้นยังเล็กใช้เศษซากพืชคลุมโคนต้นเพื่อรักษาความชื้น และคลุมวัชพืช ถ้ามีวัชพืชใช้วิธีการตัดให้สั้นไม่ควรใช้จอบถาก เนื่องจากอะโวคาโดเป็นพืชที่มีระบบรากฝอยใกล้ระดับผิวดิน จะทำให้เชื้อเข้าทำลายได้

การให้น้ำ: ในระยะที่ปลูกอะโวคาโดใหม่ๆ ควรให้น้ำแก่ต้นอะโวคาโด เพื่อให้ต้นเจริญเติบโตและมีรากแผ่กระจายลงทางลึกและทางกว้าง ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอให้ดินชุ่มแต่อย่าให้น้ำขัง เพราะจะทำให้รากเน่า และต้นตายได้ การให้น้ำชลประทานไม่จำเป็นต้องให้ทุกวัน ต้นอะโวคาโดปลูกใหม่ต้องการน้ำวันละประมาณ 15 ลิตรต่อต้น ถ้าให้เว้นวันอาจให้ครั้งละ 30 ลิตรต่อต้น เมื่อต้นใหญ่ก็ต้องการปริมาณน้ำมากขึ้น หรืออาจเลือกวิธีการให้น้ำเป็นระบบน้ำหยดหรือมินิสปริงเกอร์บริเวณโคนต้นก็ได้ แล้วแต่ละพื้นที่ปลูกและเงินลงทุน เมื่อต้นอะโวคาโดถึงระยะที่จะออกดอกควรรดให้น้ำ แต่โดยปกติแล้วเป็นช่วงที่สิ้นสุดฤดูฝนและเข้าฤดูหนาวแล้วและเมื่อเกิดตาดอกที่ยอดซึ่งจะสังเกตเห็นว่าตุ่มตาป้านกลม และช่อดอกจะเริ่มเจริญออกมาบ้างแล้วจึงเริ่มให้น้ำใหม่

9. การจดทะเบียนเป็นสินค้า GI (สินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแหล่งภูมิศาสตร์) อยู่ในระหว่างการดำเนินการขอจดทะเบียนเป็นสินค้า GI ของจังหวัดตาก

10. การใช้ประโยชน์ อะโวคาเป็นผลไม้ที่มีเนื้อีมีคุณค่าทางอาหารที่เป็นประโยชน์มากกว่าผลไม้ชนิดอื่น จึงถือว่าเป็น “อาหารเพื่อสุขภาพ” เพราะอุดมไปด้วยแร่ธาตุและสารอาหารที่จำเป็นสำหรับร่างกาย เนื้อผลประกอบด้วยไขมันชนิดไม่อิ่มตัวประมาณ 4-20 เปอร์เซ็นต์ โดยกรดไขมันในอะโวคาโด 70 เปอร์เซ็นต์ เป็นกรดไขมันไม่อิ่มตัวชนิดกรดไขมันไม่อิ่มตัวเชิงเดี่ยว (Monounsaturated fatty acid) ซึ่งกรดไขมันชนิดนี้มีประโยชน์ต่อร่างกาย ช่วยลดปริมาณคอเลสเตอรอล (Cholesterol) ชนิดแอลดีแอล (Lowdensity lipoprotein : LDL) ซึ่งเป็นคอเลสเตอรอลที่เป็นผลเสียต่อร่างกาย และเพิ่มปริมาณคอเลสเตอรอลชนิดเอชดีแอล (High density lipoprotein : HDL) ในเลือด ซึ่งเป็นคอเลสเตอรอลที่เป็นผลดีต่อร่างกายมีประโยชน์ในการป้องกันโรคหัวใจช่วยลดไขมันในเส้นเลือด คนที่เป็นโรคไขมันในเลือดสูงก็บริโภคผลไม้ชนิดนี้ได้ และ ใช้ลดน้ำหนักได้ดีเพราะปริมาณคาร์โบไฮเดรตต่ำ และมีน้ำตาลต่ำดังนั้นผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานจึงสามารถบริโภคผลไม้ชนิดนี้ได้ ไขมันที่อยู่ในผลอะโวคาโดช่วยในการดูดซึมสารแคโรทีนอยด์ (Carotenoids) ในพืชผักต่างๆ ซึ่งช่วยต่อต้านโรคมะเร็งไข้เจ็บ การบริโภคอะโวคาโดสม่ำเสมอจะช่วยป้องกันโรคสมองเสื่อม เพราะมีกรด โอเลอิกสูง ช่วยรักษาเนื้อเยื่อ ช่วยรักษาระบบประสาทและสมอง วิตามินสูง ประกอบด้วยวิตามินเอช่วยบำรุงสายตา วิตามินบีช่วยป้องกันโรค เหน็บชา ปากนก กระจอก วิตามินซีช่วยป้องกันหวัด เลือดออกตามไรฟัน และ วิตามินอีซึ่งเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ (Antioxidant) ที่มีคุณค่าในการปกป้องเซลล์ร่างกายจากมลพิษ ป้องกันร่างกายจากโรคมะเร็งชนิด ต่าง ๆ และโรคหัวใจ อุดมไปด้วยแร่ธาตุและสารอาหารที่จำเป็นสำหรับร่างกาย เช่น โซเดียม โพแทสเซียม และโฟเลต (Folate) ซึ่งมีคุณสมบัติช่วยลดคอเลสเตอรอล โดยเฉพาะโฟเลตนั้นเป็นสารอาหารที่สำคัญสำหรับหญิงที่ตั้งครรภ์ เนื่องจากเป็น สารอาหารที่จำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตและสร้างเนื้อเยื่อของทารก

11. เอกสารอ้างอิง

รวบรวมข้อมูลจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตาก(เกษตรที่สูง) . กรมวิชาการเกษตร ,
มูลนิธิโครงการหลวง

12. ภาพประกอบ

พันธุ์แฮสส์(Hass)

พันธุ์บัคคาเนียร์(Buccanear)

พันธุ์ปีเตอร์สัน (Peterson)

พันธุ์พิงค์เคอร์ตัน(Pinkerton)

พันธุ์บูท7(Booth 7)

พันธุ์บูท8(Booth 8)

แหล่งรวบรวมพันธุ์

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง)

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตาก (เกษตรที่สูง)